

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Complectens ea quæ ad Sacramenta & mores pertinent

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1659

§. I. De Iuramento.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38979

prophanos vel supersticiosos adhibent; imagines sanctorum contumeliosè tractant; sacrae scripturae verbis ad supersticiosas ridiculas, vel falsas abutuntur.

SECTIO II.

Explicatur secundum Decalogi praeceptum.

Non assumes nomen Domini DEI tui in vanum.

HVIVS secundi praecepti verbis ex una quidem parte prohibetur abusus divini nominis, & irreverentia illa, quae committitur à blasphemis, perjuris, aut temerè jurantibus: & ex altera praecipitur, ut summa reverentia nomini divino exhibeatur; jurata serventur; & vota Deo facta fideliter adimpleantur. Quapropter ad illius faciliorem & pleniorè explicationem de tribus praesertim hic agendum est, scilicet de juramento, de blasphemia, & de voto.

§. I.

De Juramento.

OBSERVANDVM est, secundum doctrinam S. Thomae q. 89. a. 1. & seq. juramenti nomine significari actum religionis, quo quis Deum in testem adhibet, ejus testimonium invocat in confirmationem eorum, quae asserit, vel promittit; eaque ratione profitetur divinam veritatem esse indefectibilem.

Fit autem juramentum vel expressè, cum quis jurat per Deum aut per Christum, &c. vel tacitè, ut cum quis jurat per creaturas aliquas, quatenus in illis divina bonitas, & potentia elucet; ut quando quis jurat per sanctos, per an-

nam suam, per solem, per ignem, &c. in his enim & similibus juramenti censetur creatura in testem adduci, non per se, sed quatenus dicit ordinem ad Deum, præsertim si addatur nomen ipsius Dei, v. g. si juretur per ignem Dei, & quòd si quis creaturas illas nominaret sine ullo ad Deum respectu, ille non censeretur jurare: unde etiam Navar. cap. 12. & alii Doctores existimant istos loquendi modos (per fidem meam, in fide probi viri, in conscientia) non sufficere ad veram & propriam juramenti rationem; qui enim ijs utuntur, si nihil aliud intendunt, significare tantum videntur se aliquid asseverare ex veracitate, & veritate quæ virum probum decet.

Est etiam alius jurandi modus, quem S. Thom. art. 6. dicit fieri per execrationem; quando quis sibi, vel suis malum aliquod imprecatur, sicque Deum non modò in testem, sed etiam in vindicem invocat, nisi dicta sua veritati consonent.

Quocunque autem modo juretur, ut id licitè fiat, tres in juramento conditiones requiri docet idem S. Thom. Art. 3. ut scilicet juretur in veritate, in justitia, & in iudicio, juxta id quod habetur Ierem. *Jurabis; Vivit Dominus, in veritate, & in iudicio, & in justitia.* Veritas juramenti in eo consistit (prout explicat S. Doctor) ut id quod juramento asseritur, eximetur esse verum ab eo, qui jurat: justitia, ut juramentum fiat de re licita & honesta: iudicium, ut non fiat nisi ex gravi & necessaria causa.

Cùm autem juramenta (ut supra insinuatum est) alia sint assertoria, alia promissoria; hoc istorum proprium est, quòd is qui sub juramento promissit se aliquid facturum, illud adimplere sub peccato mortali teneatur, etiamsi illud quod promissum est leve sit & parvi momenti, ut docet Toletus Lib. 4. cap. 22. & cum illo communiter omnes.

Sunt tamen aliqui casus (ut monet idem author) in quibus nulla est, vel cessat juramenti promissorii obligatio; ut si quis juret de re aliqua mala faciendâ; tunc enim jurans peccat, nec tenetur; imò nec licitè potest illam

S 3 exequi

exequi. Similiter cessat obligatio juramenti; si res per illud promissa fiat impossibilis, vel si absque peccato impleri non possit. Tollitur etiam eadem obligatio dispensatione Episcopi, & aliis modis quibus voti obligationem cessare infra dicitur. Spectanda etiam est in multis casibus intentio jurantis, ut ex illa juramenti interpretatio petatur: e. g. qui jurat se filium, aut servum castigaturum, non ita intendit se ad id obligare, quin sibi reservet facultatem, si ita expedire videatur, poenam illam remittendi: similiter qui volens alteri honoris causa primum locum cedere, se in illo non sessurum jurat, non intendit ita se obligare, quin, si alius acceptare nolit, possit locum illum sibi retinere. In iis tamen & similibus casibus longe consultius est, à juramenti ejusmodi abstinere, cum nulla sit tunc jurandi necessitas; unde juramenta illa à peccato sa ltem veniali excusari non possunt.

Quamvis verò juramentum licitum sit, non est tamen de genere bonorum (ut recte monet S. Doctor Art. 5) quae sunt per se bona & appetenda, ut oratio, elemosyna, &c. sed illorum quae tantum bona sunt, & appetenda posita aliqua necessitate; sicut medicina, quae non nisi praesente aegritudine prodest: unde similiter juramentum, cum sit velut remedium, quod in fidei humanae defectum assumitur, non nisi raso & urgente necessitate usurpandum est: quo sensu dixit Christus Dominus, *S. Matth. 1. Ego caeterem dico vobis, non jurare omnino, neque per calum, &c.* quae verba explicans S. Aug. lib. 1. de ser. Dom. in monte c. 17. *Ita ergo, inquit, intelligitur, praecepisse Dominum, ne juret quisquam sicut bonum appetat iusjurandum, & assidue jurandi ad periurium per consuetudinem delabatur: quae propter qui intelligit non in bonis, sed in necessarijs iurationem habendam, refranet se quantum potest, ut non ea statatur nisi in necessitate, &c.*

Porro quam perniciofa sit jurandi consuetudo varijs locis scriptura divina testatur ac praesertim Eccli. 23. *Iurationi non assuescat os tuum, multi enim casus in illa, &c.* *Multi enim intans implebitur iniquitate, & non discedet à dicitur*

istius plaga. Qua verò ratione prava hæc consuetudo tolli, & evelli possit docet S. Chryl. Hom. 5. ad pop. Antich. his verbis: *Vu discere, quomodo ab hæc impia consuetudine iurandi liberari possis: ego te quendam docebo modum quem, si tenueris, superabis omnino, cum videris te ipsum vel alium quemque servorum, vel filiorum, vel uxorem hoc malo captos, & sapius commones factos, nec tamen correctos, iube incenatos cubare, & hanc tibi illique damnationem impone, damnationem inquam, non damnum, sed lucrum ferentem.* Idem in hom. ad baptizandos hoc aliud remedium proponit. *Ab omnibus coniunctis hoc postula, hoc pete beneficium, ut te iurantem arguant, & confundant.* Optime S. Hier. Ep. 14. ad Celantiam: *Mentiri, inquit, & iurare lingua tua prorsus ignoret; tantusque in te sis amor veri, ut quidquid dixeris, iuratum putes.*

§. II.

De blasphemia.

BLASPHEMIA secundum doctrinam S. Tho. 22. q. 13. 2. est peccatum, quo quis ex pravo cordis affectu, de excellentia divinæ bonitatis detrahit, illiq; contumeliam infert, vel negando aliquid quod ipsi proprium est, vel aliquid imponendo, quod minimè ei convenit, sive id ore fiat, sive solum mente concipiatur.

Alia est autem blasphemia simplex, alia hæresi conjuncta: illa dicitur hæresi conjuncta, quæ aliquid de Deo asserit vel de illo negat, quod est fidei contrarium; ut si quis dicat Deum esse crudelem, non esse providum &c. quod observare debent confessarii, ac pœnitentes qui se de talibus accusant, interrogare, num ita esse crediderint.

Blasphemia verò simplex ea est, quæ non tam fit per modum assertionis, seu enunciationis, quàm per modum detestationis, ac veluti cujusdam imprecationis in Deum: ut si quis Deo maledicat, aut verba probrosa in Deum proferat, itè si contumeliosè partes quasdam corporis Christi

nomin-